

Motion

1978/79:1349

av Helge Hagberg m. fl.
om förskollärarytbildningen i Örebro

I propositionen 1978/79:100, bil. 12, Utbildningsdepartementet föreslås i avsnitt D 8, förskollärarytbildning, en minskning av antagningsplatserna med 30 platser för högskolan i Örebro. UHÄ har föreslagit oförändrat 180 antagningsplatser.

Med en lång rad av argument, i första hand med hänvisning till socialstyrelsens personalbehovsprognos, enligt vilken "utbildningskapaciteten skulle behöva öka ytterligare för att tillgodose efterfrågan vid utbyggnad enligt överenskommelse" (propositionen s. 501), utgår föredraganden vid medelsberäkningen från "i stort sett oförändrad planeringsram för förskollärarytlinjen" (s. 502), dvs. 4 758 antagningsplatser, en minskning med 18.

Som ytterligare motiveringar för detta ställningstagande anfördes planerade överläggningar med Svenska kommunförbundet om den fortsatta utbyggnaden av barnomsorgen för perioden efter 1981.

Är det försiktigt motiverat i det tidigare så gäller inte samma sak vid fördelningen av antagningsplatserna. Föredraganden anser det vara "angäslaget att redan nu göra vissa omfördelningar inom planeringsramen i syfte att komma till rätta med de kraftiga regionala variationer som föreligger vad gäller tillgång och efterfrågan på förskollärare" och föreslår en minskning med 30 antagningsplatser i Örebro, där enligt föredraganden "det, enligt vad jag erfarit, råder ett klart överskott på förskollärare".

Källan till denna erfarenhet anges inte, och det överensstämmer inte heller med verkligheten. I centralorten kan som regel ordinarie tjänster besättas med behöriga förskollärare, men därifrån är steget långt till ett överskott. Ju längre man f. ö. kommer från centralorten ju svårare blir det att få behöriga sökande. Behovet av vikarier är mycket stort inom denna yrkesgrupp, och detta kan sällan tillgodoses med utbildad personal, vilket även kan gälla långa vikariat.

Dessutom kräver det nyligen slutna avtalet mellan regeringen och Svenska kommunförbundet om förskollärarytlinjens praktik en betydande personalförstärkning som inte medräknats i några barnomsorgsplaner eller prognoser.

Föredragandens argument att "de studerande i allt högre grad är ortsbundna" särskilt inom förskolläraryt- och fritidspedagoglinjerna var ett av högskolereformens mål. Det skulle bli möjligt att få utbildningsmöjligheter nära hemmet. För övrigt har Centrala antagningsenhetens statistik en upplysning om att avsevärt större efterfrågan än tillgång på förskollärarytutbildning föreligger på samtliga utbildningsorter.

Inga skäl för minskad antagning i Örebro kan anföras som väger tyngre än

de uttalade grundsatserna för Planering av utbildning (s. 411): "En alltför stark betoning av dagens arbetsmarknadsförhållanden inom respektive region vid utformningen av utbildningsutbudet kan leda till att utbildningen delvis förlorar sin roll som instrument för utveckling och förnyelse." "Det blir då av största vikt att de nya resurserna tillsammans med möjliga omprioriteringar inom tillgängliga resurser kan fördelas så att en planmässig konsolidering av verksamheten kan ske vid de små högskoleenheterna." Därtill kommer att Örebro är "utbyggnadsort".

Den nuvarande dimensioneringen med 180 antagningsplatser på förskollärlinjen och 60 på den statliga fritidspedagoglinjen, i en pedagogisk samordning, gör det möjligt att med små resurstillskott ur anslag för stöd- och innovationsåtgärder, lokalt utvecklingsarbete och forskningsanknytning göra betydande insatser för utveckling och förnyelse av grundutbildningen och en kvalitetshöjning av barnomsorgen genom utveckling av ett meningsfullt kursutbud för redan yrkesverksam personal. Med den föga tillfredsställande tjänstekonstruktion som förskollärlinjens lärare har, 21 resp. 27 veckotimmars undervisningsskyldighet, är denna dimensionering ett minimum för att utvecklingsarbetet skall kunna försiggå. Varje minskning av de samlade resurserna genom minskad antagning drabbar i första hand utvecklingsarbetet.

Utvecklandet av problemorienterade och projektorganiserade studier med tillämpning av lagarbetsprincipen kräver också denna dimensionering så länge som ämnesföreträdarna bland lärarna inte har bredare behörighet än som för närvarande är möjligt.

På nuvarande utvecklingsstadium kan inte andra linjer eller institutioner vid högskolan i Örebro ge annat än marginella bidrag till utvecklingen. Hela högskolans storlek, struktur och speciella resurser måste tas med i bedömningen av varje utbildningslinjes dimensionering, även förskollärlinjens. Andra orter kan ha annan lärarutbildning att stödja sig på vilket ju också skulle vara välkommet till Örebro.

Med stöd av ovanstående föreslår undertecknade motionärer
att riksdagen beslutar att förskollärläroinbildningen i Örebro för år
1979/80 skall ha samma antal intagningsplatser som innevarande år.

Stockholm den 25 januari 1979

HELGE HAGBERG (s)

KARIN FLODSTRÖM (s)

ERIK LARSSON (c)

STURE ERICSON (s)

HÅKAN STRÖMBERG (s)

KERSTIN V. ANDERSSON (s)

i Kumla

PER-ERIC RINGABY (m)

GEORG PETTERSSON (c)

INGEMAR KONRADSSON (s)

BRITTA HAMMARBACKEN (c)